

A KÚRIA

1/2012. PJE

A Kúria összevont polgári-gazdasági jogegységi tanácsa a Polgári Kollégium vezetője által indítványozott jogegységi eljárásban meghozta a következő

j o g e g y s é g i h a t á r o z a t o t

Nem rendelkezik perbeli jogképességgel a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseléről szóló 1997. évi CXXXII. tv. (Ftv.) szerinti, EGT-államban székhellyel rendelkező pénzügyi szektorhoz tartozó külföldi vállalkozás magyarországi pénzügyi fióktelepe.

I n d o k o l á s :

I

A Kúria Polgári Kollégiumának vezetője a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. (Bszi) 32. § (1) bekezdés a) pontjára és 33. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta.

Indítványában rámutatott, nem egyértelmű a jogi szabályozás és ebből következően nem egységes a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy az Ftv. 24. § (3) bekezdése szerinti pénzügyi fióktelep rendelkezik-e perbeli jogképességgel, hasonlóan az ún. általános fióktelephez, tekintettel arra, hogy mindkét fajta fióktelep a cégjegyzékbe bejegyzendő, jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany. A nem egységes joggyakorlat alátámasztására hivatkozott arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság Pfv.VIII.20.441/2011. számú határozatában úgy foglalt állást, miszerint egy egyesült-királyságbeli székhelyű biztosító magyarországi fióktelepének van perbeli jogképessége, míg a Legfelsőbb Bíróság a Gfv.IX.30.197/2011. és Gfv.IX.30.201/2011. számú ügyben arra a megállapításra jutott, hogy egy portugál székhelyű bank fióktelepének nincs perbeli jogképessége.

II.

A legfőbb ügyész a jogegységi indítványra tett nyilatkozatában kifejtette, az Ftv. különbséget tesz az általános szabályok szerinti és a pénzügyi fióktelep között. A fióktelep mindkét fajtája a cégjegyzékbe bejegyzett, jogi személyiséggel nem rendelkező cég, ugyanakkor a

pénzügyi fióktelep, eltérően az általános fiókteleptől, perbeli jogképességgel nem rendelkezik, mert sem az Ftv., sem az ágazati jogszabályok jogalanyisággal nem ruházzák fel. Az Ftv. fenti szabályai összhangban vannak az Európai Parlament és Tanács 2006/48/EK irányelvében, továbbá a 2011/61 EU irányelvben, illetve a 2009/65/EK irányelvben foglaltakkal.

III.

A Pp. 48. §-a szerint a perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit a polgári jog szabályai szerint jogok illethetnek és kötelezettségek terhelhetnek.

Perbeli jogképességgel az rendelkezik, aki a polgári jog szabályai szerint jogképes. Az ilyen jogalany a perben fél lehet, azaz pert indíthat, perelhető, illetve a perbe beavatkozhat. A Ptk. szerint jogképesek a természetes személyek, a jogi személyek, ide értve az államot is (Ptk. 8. § (1) bekezdés, 28. § (4) bekezdés és (1) bekezdés). Jogszabály jogi személyiséggel nem rendelkező jogalanyt is feljogosíthat perbeli jogképességgel (pl. a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. 2. § (3) bekezdése).

A külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe - az Ftv. 2. § b) pontja értelmében - egy külföldi vállalkozás jogi személyiséggel nem rendelkező, gazdálkodási önállósággal felruházott olyan szervezeti egysége, amelyet önálló cégformaként a belföldi cégnyilvántartásba a külföldi vállalkozás fióktelepeként bejegyeztek. Az Ftv. 3. § (1) bekezdése szerint a külföldi vállalkozás a magyar cégjegyzékbe bejegyzett fióktelepe útján vállalkozási tevékenységet végezhet, ennek során a fióktelep tevékenységével összefüggésben - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a fióktelep jár el, többek között a hatóságokkal szemben. Az Ftv. 11. § (1) bekezdése értelmében a külföldi vállalkozás folyamatosan köteles biztosítani a fióktelep működéséhez, a tartozások kiegyenlítéséhez szükséges vagyont, a külföldi székhelyű vállalkozás és a fióktelep egyetemlegesen és korlátlanul felel a fióktelep működése során keletkezett tartozásokért. Az Ftv. 10. § (2) bekezdése szerint a külföldi vállalkozás a fióktelep cégneve alatt szerzett vagyonról, jogokról és kötelezettségekről saját cégneve alatt csak a fióktelep megszűnésekor, illetve az Ftv.-ben meghatározott fizetéseképtelenségi eljárások során, valamint a fióktelep cégneve alatt szerzett vagyonnal, jogokkal, kötelezettségekkel összefüggésben külföldön indított eljárások során rendelkezhet. Az Ftv. 10. § (1) bekezdése egyértelműen rögzíti, hogy a fióktelep nem folytathat a külföldi vállalkozás nevében képviseleti tevékenységet. A fióktelepre vonatkozó szabályok részben differenciálódnak aszerint, hogy a külföldi vállalkozás EGT-államban (Ftv. 2. § e) pont) bejegyzett vállalkozás-e vagy sem. Az Ftv. 17. § (1) bekezdés értelmében például az EGT-államnak nem minősülő államban bejegyzett külföldi vállalkozás fióktelepének csak meghatározott feltételek fennállása esetén nem szükséges engedély beszerzése ingatlan megszerzéséhez.

Az általános fióktelep - melyre az Ftv. 24. §-a nem vonatkozik - gazdasági önállóságát, jogképességét a fenti szabályok, így elsődlegesen az Ftv. 3. § (1) bekezdése, valamint a 10. §-a biztosítja. Az általános fióktelepet perbeli jogképesség megilleti.

Az általános fióktelepektől eltérő szabályok vonatkoznak ugyanakkor a pénzügyi fióktelepekre (Ftv. 24. §). Az Ftv. 24. § (1) bekezdése meghatározza a pénzügyi szektorhoz tartozó vállalkozások körét, mely körbe tartozó külföldi vállalkozások magyarországi fióktelepei a pénzügyi fióktelepek, ideértve más külföldi székhelyű vállalkozásnak a hivatkozott bekezdésben felsorolt tevékenységet folytató belföldi fióktelepeit is. A külföldi hitelintézetek, illetve biztosítók magyarországi fióktelepei egyértelműen pénzügyi fióktelepek, melyek tekintetében az Ftv.-nek a fióktelep létesítésére, működésére, illetve a velük szemben lefolytatandó fizetésektelenségi eljárásokra vonatkozó rendelkezései akkor irányadóak, ha külön jogszabály, mint lex speciális másként nem rendelkezik.

A pénzügyi fióktelepek tekintetében különbséget tesz az Ftv. az EGT-államban bejegyzett illetve ott székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe és a nem EGT-államban bejegyzett, székhellyel rendelkező vállalkozás pénzügyi fióktelepe tekintetében.

Az EGT-államban bejegyzett külföldi vállalkozás magyarországi pénzügyi fióktelepe, szemben az általános cégjogi szabályokkal, már az alapítással létre jön, nem a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel (Ftv. 24. § (2) bekezdés).

Az EGT-államban székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás által létesített pénzügyi fióktelep - szemben az általános fióktelepre vonatkozó, az Ftv. 10. § (1) bekezdésében szereplő rendelkezéssel - az alapítója nevében, képviselőjében jár el (Ftv. 24. § (3) bekezdés). E rendelkezés az Ftv. 24. § (3) bekezdésében szereplő azon nem egyértelmű szabály ellenére, miszerint a 10. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat a pénzügyi fióktelepekre nem kell alkalmazni, a 10. § (1) bekezdése tekintetében egyértelmű. Az Ftv. tételes rendelkezése, nevezetesen a 24. § (3) bekezdésének első tagmondata zárja ki a 10. § (1) bekezdésének alkalmazását EGT-államban székhellyel rendelkező vállalkozás magyarországi pénzügyi fióktelepe tekintetében. Az Ftv. 24. § (3) bekezdésének az a rendelkezése, hogy az EGT-államban székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás által létesített pénzügyi fióktelep az alapítója nevében, képviselőjében jár el, azt jelenti, hogy a fenti körbe eső fióktelepnek nincs perbeli jogképessége, csak az alapítót képviselheti a perben. A Kúria álláspontja szerint e körben az Ftv. 24. § (1) bekezdésének rendelkezése nem irányadó, mert az nem ad felhatalmazást arra, hogy a jogképesség tekintetében külön törvény az Ftv.-ben írt fenti szabálytól eltérő rendelkezést tartalmazzon, a jogképesség kérdése pedig az (1) bekezdésében felsorolt körbe nem tartozik. EGT-államban székhellyel rendelkező pénzügyi fióktelep perbeli jogképességére vonatkozóan az Ftv.-től eltérő rendelkezés egyik vonatkozó ágazati jogszabályban sincs.

IV.

A kifejtett indokok alapján a jogegységi tanács a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a rendelkező részben foglaltak szerint határozott (Bszi. 40. § (2) bekezdése), és határozatát közzéteszi a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján (Bszi. 42. § (1) bekezdés).

Budapest, 2012. március 19.

**Dr. Török Judit s.k.
a jogegységi tanács elnöke**

**Dr. Vezekényi Ursula s.k.
előadó bíró**

**Dr. Kiss Mária s.k.
bíró**

**Dr. Lőrincz Györgyné s.k.
bíró**

**Dr. Puskás Péter s.k.
bíró**

A kiadmány hitelül:

(Safranyikné Nyáregyházi Klára)
tisztviselő